

BELEIDSDOMEIN

ONDERWIJS & VORMING

Vlaamse overheid
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL
www.onderwijs.vlaanderen.be

Aan de heer Ben WEYTS
Viceminister-president van de Vlaamse Regering
en Vlaams minister van Onderwijs, Sport,
Dierenwelzijn en Vlaamse Rand

uw bericht van	uw kenmerk	ons kenmerk AKC_U_2023_00009	bijlagen Adviezen curriculumdossiers
vragen naar/e-mail Hannelore Baeyens hannelore.baeyens@ond.vlaanderen.be Sarah Bonte sarah.bonte@ond.vlaanderen.be		telefoonnummer 0496 56 46 15 0490 49 98 86	datum 20/01/2023

Advies AHOVOKS over de heringediende curriculumdossiers voor het secundair onderwijs

AHOVOKS ontving op 23 december 2022 de heringediende curriculumdossiers voor alle structuuronderdelen 1ste graad, OK2 dual, 2de graad en 3de graad van het secundair onderwijs. De herindiening van de curriculumdossiers is het gevolg van de beslissing van de Vlaamse Regering van 28 oktober 2022 om de curriculumdossiers voorlopig niet goed te keuren.

Curriculumdossiers werden door de decreetgever via het kaderdecreet onderwijsdoelen¹ geïntroduceerd om een gemeenschappelijk netoverschrijdend curriculum te creëren dat een meerwaarde zou bieden voor leerlingen in het kader van schoolveranderingen en in het kader van externe kwaliteitscontrole. Curriculumdossiers zullen vanaf 1 september 2023 de basis vormen voor doorlichting door onderwijsinspectie.

---

¹ Memorie bij het decreet van 26 januari 2018 houdende wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 en de Codex Secundair Onderwijs, wat de onderwijsdoelen betreft.

AHOVOKS stelt vast dat er inspanningen zijn geleverd om aanpassingen door te voeren aan curriculumdossiers, maar ook dat de curriculumdossiers desondanks niet (volledig) zijn ingevuld conform de bepalingen in de regelgeving. De doorgevoerde aanpassingen zijn eerder beperkt en bieden ten gronde onvoldoende antwoord op de eerdere adviezen van AHOVOKS. AHOVOKS maakt in de adviezen die nu voorliggen **een onderscheid tussen 1. curriculumdossiers waarin enkele technische aanvullingen doorgevoerd moeten worden en 2. curriculumdossiers waarin naast enkele technische aanvullingen ook inhoudelijke aanpassingen vereist zijn.**

1. Technische aanvullingen (58 curriculumdossiers)

Het gaat over de curriculumdossiers van de 2^e graad en 3^e graad doorstroomfinaliteit.

AHOVOKS adviseert deze curriculumdossiers goed te keuren mits de nodige technische aanvullingen doorgevoerd worden.

2. Inhoudelijke aanpassingen (208 curriculumdossiers)

Het gaat over de dossiers van de 1ste graad, 2^e graad en 3^e graad dubbele finaliteit, de 2^e graad en 3^e graad arbeidsmarktfinaliteit en de OK2 duaal leren.

AHOVOKS adviseert deze curriculumdossiers nu niet goed te keuren.

In de individuele adviezen per curriculumdossier worden deze vaststellingen concreet gemaakt. Een globaal overzicht van de vaststellingen is opgenomen in bijlage 2 bij deze nota.

AHOVOKS geeft aan de Vlaamse Regering ook volgende overwegingen mee bij het nemen van een beslissing i.v.m. de curriculumdossiers:

1. Verwijzing naar vernietigde eindtermen > curriculumdossiers moeten herzien worden van bij de start

De curriculumdossiers zijn gebaseerd op de eindtermen die door het Grondwettelijk Hof werden vernietigd. In de curriculumdossiers wordt bovendien regelmatig aangegeven dat sommige doelen vanuit de beroepskwalificatie(s) niet werden opgenomen omdat deze inhouden al vervat zitten in het pakket (specifieke) eindtermen behorende tot het structuuronderdeel. Vanuit de facilitatorrol die AHOVOKS opneemt in het proces voor het herwerken van de (specifieke) eindtermen, wordt opgemerkt dat er in de huidige curriculumdossiers ook verwezen wordt naar eindtermen die op dit moment (het proces is nog lopende) in de herwerking niet meer worden weerhouden.

Dit heeft als consequentie dat de curriculumdossiers inhoudelijk moeten herzien worden op het moment dat ze op 1 september 2023 voor de eerste keer van start gaan.

2. Geen concrete doelen > gebrek aan duidelijk kader voor leerkrachten

Er werden, ten opzicht van de eerste indiening van de curriculumdossiers, geen aanpassingen doorgevoerd aan de manier waarop de doelen van de basisopties en de beroepsgerichte doelen zijn neergeschreven. Hierdoor blijven ze onvoldoende houvast bieden voor leraren, scholen, werkplekken, leermiddelenmakers, toetsontwikkelaars ... om gelijkwaardige evaluaties op te zetten, uitwisselbaarheid met andere aanbieders te verzekeren en de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt te garanderen. Het Grondwettelijk Hof heeft geoordeeld dat de formulering van onderwijsdoelen voldoende vrijheid voor de onderwijsverstrekkers moet blijven garanderen. Het belang van de vrijheid van onderwijs en het pedagogisch project van onderwijsverstrekkers kan echter nog steeds samengaan met eenduidig interpreteerbare en evalueerbare onderwijsdoelen. Deze onderwijsdoelen moeten het kader vormen voor een gegarandeerd minimumcurriculum, dat onafhankelijk waar dit gevolgd wordt de garantie biedt aan lerenden die competenties te kunnen verwerven die hen in staat stellen zich persoonlijk te ontwikkelen, maatschappelijk te participeren en met succes deel te nemen aan hoger onderwijs en/of de arbeidsmarkt.

3. Akkoord van sectoren > 20 van de 149 curriculumdossiers met een volledige beroepskwalificatie of deelkwalificatie als inhoud, hebben een akkoord van alle betrokken sectoren

Er werden akkoorden van sectoren toegevoegd aan de heringediende curriculumdossiers. Het gaat daarbij om een beperkt aantal sectoren. Voor sommige curriculumdossiers is er geen akkoord toegevoegd van alle betrokken sectoren die als hoofdindieners de beroepskwalificatie(s) inhoudelijk hebben vormgegeven. In totaal hebben alle betrokken sectoren een volledig akkoord gegeven voor 20 van de 149 curriculumdossiers met een volledige beroepskwalificatie of deelkwalificatie als inhoud. Door de algemene beschrijving van de beroepsgerichte doelen in de curriculumdossiers en door de algemene bewoordingen van de brieven van de sectoren, is het bovendien niet duidelijk met welke aanpassingen deze sectoren akkoord zijn gegaan.

4. Advisering curriculumdossiers > op basis van alle vormvereisten en criteria opgenomen in de regelgeving

De sectoren hebben de taak opgenomen die hen toekomt, namelijk vanuit hun expertise een uitspraak doen over de afwijkingen op de beroepskwalificatie(s). Het akkoord van de sectoren is één van de zes criteria die aan de grondslag liggen van de advisering door de adviserende diensten. AHOVOKS heeft de akkoorden van de sectoren in rekening gebracht, samen met de vaststellingen voor de andere vijf criteria. Deze criteria zijn verbonden met de algemene doelstelling die de decreetgever voor ogen had bij het inschrijven van het curriculumdossier in de codex secundair onderwijs, namelijk het creëren van een gemeenschappelijk netoverschrijdend curriculum dat een meerwaarde biedt voor leerlingen in het kader van schoolveranderingen en in het kader van externe kwaliteitscontrole. Voldoende concrete curriculumdossiers zijn een belangrijk instrument om gelijkwaardigheid in uitgereikte studiebewijzen te garanderen. Op basis van de vaststellingen van

AHOVOKS, hoofdzakelijk gebaseerd op criterium 2 en 5, voldoet de meerderheid van de curriculumdossiers niet om deze doelstelling te garanderen.

In bijlage 1 bij deze nota wordt er verder ingegaan op technische aspecten van de advisering.

Als afsluiting hernemen we een passage uit ons eerdere advies:

“De vaststellingen in de curriculumdossiers zijn van die aard dat een herwerking ervan de nodige tijd zal vergen. Willen curriculumdossiers kunnen uitgroeien tot kwaliteitsvolle instrumenten met een meerwaarde, is het belangrijk om nu niet over één nacht ijs te gaan. AHOVOKS adviseert om de inwerkingtreding van de curriculumdossiers op te schorten zodat ruimte gecreëerd wordt voor onderwijs- en werkpartners om in gesprek te gaan en toe te werken naar een nieuwe en gedragen werkwijze wat betreft de uitwerking van de beroepsspecifieke doelen (minimumvoorwaarden wat betreft kennis en context, betrokkenheid sectoren...). Er bestaat hiervoor al een precedent in 2019 toen de Vlaamse Regering besliste om de curriculumdossiers voor de eerste graad af te keuren en de implementatie ervan uit te stellen. Dit biedt ook de ruimte om eerst opnieuw aan de slag te gaan met de herwerking van de (specifieke) eindtermen en de impact van deze oefening, waar relevant, mee te nemen bij een toekomstig instrumentarium. “

De periode tussen de beslissing van de Vlaamse Regering van 28 oktober 2022 om de curriculumdossiers voorlopig niet goed te keuren en de herindiening op 23 december 2022 was kort, ook rekening houdend met het tijdsintensieve proces van de herwerking van de (specifieke) eindtermen dat gelijktijdig liep en waarin de onderwijsverstrekkers het voortouw nemen.

AHOVOKS herhaalt daarom het advies om, in het kader van onderwijskwaliteit, ruimte te maken voor dialoog om zo het curriculum gezamenlijk vorm te geven. AHOVOKS is steeds bereid een constructieve bijdrage te leveren aan het opstellen van kwaliteitsvolle curriculumdossiers.

Peter Parmentier
Administrateur-generaal
Agentschap Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs
Kwalificatie & Studietoelagen